

ANA-MARIA BĂSCEANU
Consultant în comportament felin

Alegerea pisicii **Primele zile acasă** **Jocuri și jucării**
Materiale necesare **Îmbogățire comportamentală** **Nevoi**

CLUJ-NAPOCA
2020

Ana-Maria BăscEANU

**GHID DE INIȚIERE ÎN
COMPORTAMENTUL PISICILOR**

CLUJ-NAPOCA

2020

Copertă și logo: Oana Coheci

Fotografii: Ana-Maria Băscianu

© Ana-Maria Băscianu

ISBN 978-973-0-32871-4

Cuvânt înainte

Chiar dacă multă lume crede despre pisici că sunt ușor de întreținut, că nu le trebuie multă mișcare, jucării sau activități, lucrurile nu stau deloc așa. Îngrijirea unei pisici implică multe costuri dacă vrem să îi asigurăm o viață cât mai lungă, lipsită de frustrări, dar și multă muncă din partea noastră dacă vrem să avem o pisică docilă și iubitoare.

Acest ghid își propune să vă ajute la alegerea rațională a unei pisici, să vă ofere informații despre ce nevoi are aceasta și despre comportamentele normale, specifice speciei și informații despre ce accesorii aveți nevoie pentru ea, astfel încât pisica să ducă o viață cât mai bogată și interesantă în interiorul apartamentului, dar și în afara lui.

Scopul final al acestui ghid este îmbunătățirea calității vieții pisicilor și prevenirea problemelor de comportament care își au rădăcinile în lipsa de stimulare sau plictiseală, dar mai ales în lipsa de înțelegere a naturii lor.

Informațiile din acest ghid sunt utile atât celor care își doresc o pisică (mai ales primele patru capitole), dar și celor care au deja una și vor să mai adopte sau vor, pur și simplu, să afle cum pot modifica mediul înconjurător astfel încât pisica să se simtă în elementul ei.

Spre final am menționat și câteva preconcepții, pe care mulți dintre noi le-am avut sau încă le mai avem, în ceea ce privește modul în care credem că trebuie să se comporte o pisică și modul în care credem că putem să rezolvăm sau să diminuăm un comportament nedorit.

Vă dorim lectură plăcută!

1. Alegerea unei pisici

Atunci când adoptăm o pisică, este indicat să nu ne lăsăm presați de nimeni. Decizia trebuie să ne aparțină exclusiv nouă, ținând cont de mai multe aspecte, care vor fi discutate în continuare.

Pui sau adult?

“Nu contează, pisică să fie”, ați putea spune. Însă răspunsul la această întrebare poate să influențeze pozitiv sau negativ startul pe care îl veți avea în relația cu noua pisică. Ambele categorii de vârstă au avantajele și dezavantajele lor, la care vă invit să reflectați bine înainte de a lua o decizie.

Puii sunt drăgălași, inofensivi, jucăuși și pot fi modelați de familia adoptivă, iar bucuria și mândria resimțite când îi vedem crescând și dezvoltându-se sub ochii noștri sunt de neegalat.

Am zis jucăuși? E puțin spus. Nivelul lor ridicat de energie ne poate stoarce toate puterile, ne poate ține treji nopțile, iar gândurile negre vor începe să se învârtă în capul nostru tot mai des. Unul din acestea este de a-i găsi o nouă familie, deoarece nu putem să facem față situației. Acest final nu este cel mai fericit nici pentru noi, nici pentru pisică. Gândiți-vă bine înainte de a aduce un pui acasă dacă sunteți pregătiți pentru așa ceva. Din aceste motive, persoanele în vârstă și cele cu anumite dizabilități sunt mai puțin potrivite pentru a crește un pui de pisică. În plus, puii implică mai multe costuri decât un adult deoarece au nevoie de mai multe vaccinuri, deparazitări și de sterilizare la vârsta potrivită.

Există însă și posibilitatea să adoptați o pisică adultă, care și-a format deja caracterul, a trecut de perioada de “șoc și groază”, cum am numit-o când l-am crescut pe Tomi, și a fost deja sterilizată, vaccinată și deparazitată, în cazul în care o luați de la un adăpost. În acest fel vă puteți alege o pisică așa cum vi-o doriți: să fie drăgăstoasă și să îi placă să stea în

brațe, la mângâiat, sau dimpotrivă, care să fie mai independentă și să nu vă stea toată ziua printre picioare.

Dacă sunteți hotărâți să adoptați totuși un pui și cunoașteți sursa, lăsați-l să crească lângă mama și frații lui până la 10-12 săptămâni. Puteți să mergeți să îl vizitați și să petreceți timp cu el și înainte de adopție. În acest fel se va obișnui cu mirosul vostru, iar tranziția în noua familie va fi mai ușoară.

Dacă credeți că nu vă puteți implica atât cât ar trebui în creșterea lui, există posibilitatea să adoptați doi pui, de preferat frați, care se vor juca, își vor consuma energia împreună și vor avea un companion atunci când sunteți plecați de acasă.

Un lucru important pe care vreau să-l mai menționez aici este gradul de socializare al puiului de pisică. Ca să fie prietenos cu oamenii, să accepte mângâiatul și să nu se teamă de tot felul de sunete și obiecte, puiul de pisică trebuie să fie expus încă de mic la acești stimuli, în special în perioada lor sensibilă, între 2 și 7 săptămâni. Acesta este motivul pentru care pisicile care au crescut pe stradă sunt

sălbăticitate (unele) și nu acceptă oameni în preajma lor. Puii lor încep să exploreze în afara cuibului doar după ce această fereastră de socializare este închisă și învață mult mai greu (sau deloc) să nu se teamă de oameni.

Pisică de rasă sau metis?

Unii dintre voi aveți deja o imagine clară despre cum vreți să arate pisica voastră. Poate vă plac pisicile scumpe din rasa Birmaneză, Persană, British Shorthair, Main Coon sau poate vă doriți să salvați un suflet aflat în nevoie, care nu este de rasă, dar care vă poate oferi aceeași afecțiune ca unul cu pedigree.

Dacă știți exact ce rasă vă doriți, atunci este bine să întrebați înainte un medic veterinar despre ea, deoarece unele pisici pot veni la pachet cu diverse probleme medicale specifice acelei rase. De asemenea, luați pisica de la un crescător renumit, care participă la expoziții, și nu de pe internet, unde proveniența poate fi cel puțin dubioasă.

Un alt aspect de luat în considerare este tipul de blană al pisicii: o pisică dintr-o rasă cu blană lungă trebuie periată zilnic, în timp ce pisicile cu blană scurtă pot fi periate mai rar, pentru o perioadă mai scurtă de timp.

Aveți alte animale în casă?

Dacă mai aveți un câine, este el prietenos cu pisicile sau le fugărește de fiecare dată când le vede? Încercați să vă imaginați cum s-ar comporta câinele cu noua pisică. Dacă mai aveți o pisică, atunci încercați să îi găsiți un partener cu un nivel de energie și o personalitate asemănătoare. De exemplu, dacă pisica rezidentă este mai îndrăzneată, atunci nu i se potrivește un pui timid sau puțin socializat. De asemenea, este bine ca ambele pisici să fi fost expuse la indivizi din aceeași specie în trecut, pentru ca procesul de acomodare și de introducere treptată să dureze mai puțin (vezi protocolul de introducere pentru pisici din Anexe).

Aveți copii?

Dacă da, atunci trebuie să aveți în vedere mai ales socializarea pisicii: a avut ea contact cu copii înainte? De exemplu, o pisică adultă care nu a întâlnit niciodată copii s-ar putea să se teamă de aceștia și să stea mai mult ascunsă. Închipuiți-vă numai supărarea copiilor fiindcă nu se pot juca cu ea și stresul continuu pe care îl va îndura pisica! Așadar, dacă mergeți la un adăpost sau la o asociație de protecție a animalelor, cereți o pisică care este relaxată în preajma celor mici. Vă puteți duce chiar cu propriii copii, dacă sunt destul de mari, să cunoască pisicile și să interacționeze cu ele, sub supravegherea angajaților și a voastră.

Puii de pisică au avantajul că pot fi expuși de mici la prezența membrilor familiei, însă există și un pericol aici: sunt mai predispuși la răniri dacă sunt manipulați necorespunzător de copii. O pisică adultă este mai potrivită deoarece este mai abilă în a-și găsi o rută de scăpare dacă se simte amenințată, mai ales dacă amenajați casa în așa fel încât să îi oferiți mai multe posibilități de evadare din

situațiile neplăcute (polițe pe perete, acces pe mobilă la înălțime, copaci pentru pisici).

Cât timp aveți pentru pisică?

Contrar credinței des întâlnite că pisicile sunt animale solitare și nu au nevoie să fie în preajma oamenilor așa de mult, ele formează atașament față de proprietari și pot chiar să sufere de anxietate de separare în lipsa lor.

Pisicile care stau foarte multe ore singure se pot plictisi și pot dezvolta tot felul de probleme comportamentale. Lipsa de stimulare și lipsa activităților specifice speciei, care să le satisfacă nevoile înnăscute pot duce la diferite tipuri de agresivitate. Pe de altă parte, o stimulare nepotrivită cu un laser poate da naștere unor comportamente compulsive, dificil de tratat.

Alte întrebări pe care este bine să vi le adresați înainte de a aduce o pisică acasă:

- Aveți cu cine lăsa pisica atunci când plecați în concediu?
A o lăsa singură mai multe zile la rând nu este o soluție!

- Aveți pe cineva în familie care suferă de astm sau alergii la animale?
- Este de acord proprietarul locuinței în care stați cu chirie să aduceți o pisică?
- Dacă intenționați să aveți un copil, sunteți siguri că nu veți abandona pisica după aceea?

Răspunsurile la toate aceste întrebări vă vor ajuta să luați o decizie înțeleaptă, bazată pe realitate, și nu sub impulsul momentului, iar mai târziu să regretați.

Acum, că decizia de a adopta o pisică este luată, vă invit să aflați cum să îi faceți o primire cât mai calduroasă, fără multă agitație.

2. Pregătiri pentru venirea pisicii

Pentru orice pisică, fie ea adult sau pui, schimbarea mediului sau a teritoriului este stresantă și ar putea reacționa cu frică. De aceea, este bine ca înainte de a aduce pisica să îi pregătiți pentru început o cameră doar pentru ea, în care va sta câteva zile, până se obișnuiește cu schimbarea.

În această cameră veți pune toate resursele de care pisica are nevoie (mâncare, apă, litieră, culcușuri, jucării, obiecte de zgâriat), urmând ca mai apoi să le mutați treptat spre alte zone ale casei pe care le găsiți mai potrivite.

Mai jos găsiți o listă complexă cu toate cele necesare îngrijirii pisicii:

- mâncare de calitate, recomandată de medicul veterinar, în funcție de vârsta pisicii sau starea de sănătate;
- o sursă de apă proaspătă, schimbată zilnic;
- un bol pentru mâncare și altul pentru apă, puse la distanță unul de celălalt, ca să nu se contamineze apa cu resturi;

- litieră descoperită, încăpătoare (lungimea să fie aproximativ 1.5 din lungimea pisicii), cu margini mai joase dacă este pui sau dacă este mai bătrână, pusă departe de bolurile cu apă și mâncare (pisicile nu mânâncă acolo unde elimină);
- nisip aglomerant (care face bulgări), fără parfum, pus în strat generos (8-10 cm);
- lopățică pentru scoaterea zilnică a eliminărilor;
- recipient pentru depozitarea nisipului murdar;
- stâlp sau platformă pentru zgâriat;
- copac sau ansamblu pentru cățărăt;
- perie moale pentru îngrijirea blăunii;
- clește pentru gheare (ruțați veterinarul să vă arate cum se folosește);
- jucării pentru pisici pentru jocul solitar (șoricei și mingiuțe de la magazinul de animale);
- jucării de tip undiță pentru jocul interactiv cu proprietarul, activitate care va simula vânătoarea;
- culcuș confortabil, cu laturile ridicate, în care să se simtă în siguranță;

- locuri pentru ascuns: cutii, tuneluri pentru pisici, pungi de hârtie fără mânere sau culcușuri acoperite;
- cușcă pentru transport;
- zgardă cu sistem “breakaway” (se desface când pisica se agață într-un gard), inscripționată cu datele de identificare, în caz să pisica se pierde;
- ham și lesă, dacă doriți să o scoateți la plimbare;
- rucsac special creat pentru animale, aerisit și confortabil, pentru excursiile în natură;
- recompense și un clicker pentru dresaj;
- periuță și pastă de dinți speciale pentru animale;

Măsuri de siguranță

Înainte de a aduce pisica acasă, trebuie să vă asigurați că atât camera de primire, cât și întreaga locuință sunt lipsite de orice pericol pentru aceasta. Spre exemplu:

- ferestrele să fie bine închise, iar dacă geamul este rabatat, trebuie blocat accesul pisicii, ca să nu sară și să rămână înțepenită acolo (există grilaje speciale de protecție);
- medicamentele trebuie îndepărtate deoarece pot fi înghițite; la fel și substanțele chimice, cum sunt detergenții;
- toate obiectele mici care pot fi înghițite sau sparte (ațe, sfori, panglici, benzi de cauciuc, bibelouri, pahare, agrafe, ace cu gămălie, capse) trebuie puse bine;
- cablurile electrice trebuie protejate și prinse, ca să nu atârne și să invite pisica la joacă;
- verificați mașina de spălat înainte să adăugați haine, mai ales dacă este model vertical (pisicilor le plac locurile întunecoase);

- verificați dulapurile și sertarele înainte să le închideți, în caz că pisica s-a strecurat acolo;
- puneți plantele ornametale undeva unde pisica nu poate ajunge sau pulverizați spray amar din pet shop pe ele; multe din aceste plante sunt otrăvitoare;
- nu lăsați aprinse lumânări nesupravegheate, pe care pisica le poate dărâma;
- coborâți capacul vasului de toaletă.

Chiar dacă multe din aceste măsuri par exagerate, paza bună trece primejdia rea.

Panseluța sau *Viola tricolora* este una din puținele plante care nu apar pe lista plantelor toxice, pe care o puteți accesa aici:

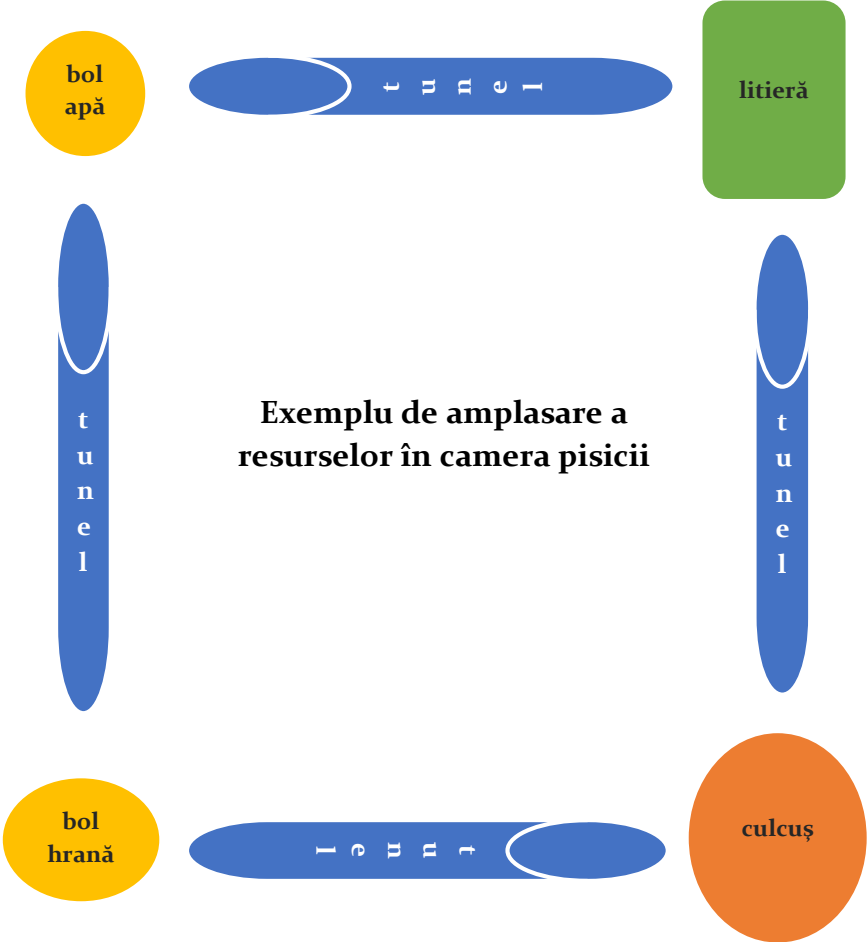
<https://www.aspca.org/pet-care/animal-poison-control/toxic-and-non-toxic-plants>

3. Primele zile în noua casă

După ce mergeți la veterinar pentru un control și pentru efectuarea deparazitărilor și a altor tratamente necesare, aduceți pisica acasă și puneți cușca de transport cu ușița deschisă în camera pregătită pentru ea. Nu o forțați să iasă și evitați agitația în jurul sosirii ei. Perioada cât va rămâne în această cameră depinde de mai mulți factori: vârsta și personalitatea pisicii, gradul de socializare, mărimea locuinței sau prezența altor animale.

Dacă pisica este foarte speriată și stă mai mult ascunsă, îi puteți suplimenta cutiile și tunelurile, creând cu ele trasee între principalele resurse: litieră, bolurile cu mâncare și apă și culcușul pentru dormit. Se va simți mai în siguranță deplasându-se în acest fel și va fi mai dornică să iasă din ele și să exploreze, știind că are unde să se retragă în caz de pericol. Dacă aveți draperii sau jaluzele, acoperiți geamurile cu ele, iar în acea lumină obscură lăsați pisica să exploreze în voie. În cazul în care membrii familiei sunt nerăbdători să

cunoască noua pisică, pot intra pe rând, nu toți odată, ca să nu o sperie și mai tare.

În camera pisicii, stând așezați pe jos, fără să faceți mișcări ample sau bruște, luați o jucărie de tip undiță și mișcați jucăria ușor, fără însă a o apropia prea mult de voi. O pisică speriată va păstra distanța. La fel, pentru a o atrage din ascunzătoare aruncați spre ea câte o bobită de mâncare sau o recompensă pentru pisici. Dacă o mănâncă, data viitoare aruncați-o puțin mai aproape de voi. Tot procesul de împrietenire trebuie să fie lent și în ritmul fiecărei pisici.

Când pisica este relaxată în camera ei sau dornică să iasă și să exploreze restul locuinței, îi puteți deschide ușa spre următoarea cameră sau hol (nu toată casa, dacă este foarte spațioasă). Ușa spre “sanctuarul” ei va rămâne deschisă ca să aibă unde să se retragă dacă se sperie. Cât timp va explora, celelalte animale trebuie ținute în alte camere. Pentru moment, pisica cea nouă va învăța despre locurile în care se poate ascunde sau refugia în caz de pericol și despre amplasarea celorlalte resurse în casă.

4. Socializarea puilor de pisică

Dacă ați adoptat o pisică care are sub două luni de zile, atunci puteți contribui considerabil la socializarea acesteia. Perioada sensibilă în care pisicile învață cel mai ușor cum să interacționeze cu oamenii și cu animalele fără să se teamă se întinde de la 2 la 7 săptămâni, când efectul învățării este de mai lungă durată.

Toate pisicile se nasc sălbatice și, dacă nu au contact cu oamenii în primele săptămâni de viață, nu sunt mângâiate și nu sunt luate în brațe, se vor teme de aceștia mai târziu. Putem vedea această tendință la pisicile ce trăiesc pe lângă blocuri, pisici care în ciuda faptului că sunt hrănite de oameni, nu stau să fie prinse.

Pentru a preveni unele probleme de comportament, mai ales cele care au la bază frica, puii de pisică trebuie să fie obișnuiți în perioada de socializare cu o mulțime de medii, sunete, persoane, animale și obiecte cu scopul de a învăța că acestea nu reprezintă un pericol pentru supraviețuirea lor.

Puii ar trebui să întâlnească tot felul de oameni (bărbați, femei, copii, bebeluși, adulți, oameni în vârstă) care poartă diverse obiecte de îmbrăcăminte și accesorii (halat medical, uniformă, ochelari, barbă) și care folosesc diferite mijloace de locomoție (oameni mergând, alergând, pe bicicletă, pe skateboard etc.).

De asemenea, ei trebuie să intre în contact cu diverse obiecte pe care adulții și copiii le folosesc, cum ar fi cărucioare, păpuși, biciclete, jucării pentru copii sau pentru animale, fotolii rulante sau bastoane.

Alte obiecte de care pisica este bine să nu se teamă sunt cele casnice: mașini de spălat, aspiratoare, uscătoare de păr, blendere sau mașini de cafea. Alte sunete care pot fi prezentate pisicii fie direct, fie indirect printr-o înregistrare audio, sunt cele făcute de avioane, trenuri, motoare de mașini sau artificii, acest lucru prevenind dezvoltarea unor fobii mai târziu.

Deoarece la un moment dat în viață este posibil să întâlnească alte animale, este bine ca puii de pisică să fie

habituai de mici cu alte pisici, câini, iepuri, papagali, animale de fermă etc.

Dacă vă doriți o pisică cu care să călătoriți sau cu care să mergeți în vizită la alte persoane, atunci ea trebuie obișnuită de mică cu tot ceea ce înseamnă asemenea activități: cușca de transport, mijloacele de transport, vizitele propriu-zise și călătoriile, hamul și lesa dacă vreți să o lăsați să exploreze pe jos.

Acum, când toate sunt la locul lor și pisica s-a obișnuit în noua locuință, este timpul să învățați câteva lucruri despre nevoile ei și despre cum puteți veni în întâmpinarea lor în interiorul apartamentului.

Cunoașterea acestor nevoi vă va ajuta să înțelegeți că pisica nu se comportă nepotrivit (ex. zgârie mobilă, mușcă, se cațără pe perdele) fiindcă este rea și răzbunătoare, ci deoarece acestea sunt comportamente normale în lumea pisicilor.

5. Nevoile pisicilor și calitatea vieții în interior

Pentru pisicile domestice ideal ar fi să trăiască afară, așa cum o fac pisicile sălbatice, să vâneze și să mănânce pradă naturală, să își marcheze teritoriul și să se înmulțească. Dar traiul în exterior este plin de pericole: pisica se poate îmbolnăvi, poate fi otrăvită, lovită de mașini sau atacată de alte animale și, astfel, viața ei poate fi curmată prematur.

Viața în interior este mult mai sigură, iar pisicile au posibilitatea să fie tratate de un medic atunci când se îmbolnăvesc și, astfel, trăiesc mai bine și mai mult. Există însă și dezavantajul că spațiul într-un apartament este foarte mic pentru o pisică, iar stimularea acesteia este de multe ori săracă. Din acest motiv, pisicile se pot plictisi repede și pot dezvolta diverse probleme de comportament, cum ar fi agresivitatea sau eliminarea pe lângă litieră.

Pentru a evita aceste efecte negative ale limitării spațiului și stimulării, trebuie să venim în întâmpinarea

nevoilor naturale ale pisicilor prin amenajarea casei în acest sens, prin oferirea de activități potrivite, prin stabilirea unei rutine de joc care simulează vânătoarea și prin tot felul de alte metode de îmbogățire comportamentală. Dacă reușim să le satisfacem aceste nevoi, pisicile noastre pot trăi o viață implinită, lipsită de frustrări chiar și într-un spațiu restrâns.

Nevoia de a zgâria

Zgâriatul este un comportament natural, specific speciei, pe care pisicile îl efectuează zilnic și care are mai multe funcții:

- înlăturarea tecilor moarte de pe gheare;
- flexarea mușchilor umerilor și ai spatelui;
- marcarea teritoriului - această marcă se realizează atât vizual, prin urmele pe care pisica le lasă pe obiectele zgâriate, cât și olfactiv, prin substanțele produse de glandele interdigitale. Prin marcă, pisicile revendică acele obiecte ca fiind ale lor și transmit altor indivizi din aceeași specie mesajul că acela este teritoriul lor.

- eliberarea de stres și tensiune;
- anticiparea unei activități plăcute (ex. zgârie înainte să mănânce).

Ca să ținem la distanță ghearele pisicilor de mobila noastră, trebuie să le oferim mai multe obiecte pentru zgâriat:

- Stâlpi de zgâriat înveliți în sisal - aceștia trebuie să fie suficient de înalți încât pisica să se poată întinde cât e ea de lungă atunci când zgârie. De asemenea trebuie să aibă o stabilitate bună, dată fie de greutatea lor, fie de ancorarea de mobilierul din casă, astfel încât să nu se răstoarne cu pisica.
- Platforme de sisal cu agățătoare - acestea pot fi prinse pe un perete la înălțimea potrivită pentru fiecare pisică.
- Platforme de carton orizontale.

Mai mult, este foarte util să învățați pisica de mică cu tăiatul periodic al ghearelor cu un clește special. Întrebați medicul veterinar cum se folosește corect acest instrument.

Nevoia de a se cățăra

Cățărutul este un alt comportament natural al pisicii, având un rol important în supraviețuirea acesteia. Atunci când un alt prădător, mai mare, este pe urmele pisicii, ea se poate refugia pe crengile unui copac înalt. De acolo poate urmări mișcările prădătorului, dar și pe cele ale unei posibile plăzi.

Ca să ținem pisica departe de perdelele și draperiile noastre, dar și de plantele din ghiveci, trebuie să îi oferim un ansamblu de cățărat special creat, care are mai multe funcții:

- mărește teritoriul pisicii în plan vertical, iar asta ajută mai ales în cazul deținerii mai multor pisici în aceeași casă;

- oferă un loc în care pisica se simte în siguranță și de unde poate observa tot ce se întâmplă sub ea;
- puilor le este util deoarece cățărându-se învață care le sunt abilitățile;
- conține mai multe ramuri unde pisica se poate odihni, unde se poate juca și unde poate face mișcare într-un mod distractiv;
- include și stâlpi pentru zgâriat.

Este normal pentru pisici să fie circumspecte în fața noului copac care le apare în teritoriu. Așa că nu vă speriați că ați dat banii degeaba dacă pisica nu se urcă din prima zi în el. Va avea nevoie de o perioadă de acomodare, în care să-l exploreze și să se convingă că nu este nimic periculos acolo. Încurajați-o să îl folosească oferindu-i recompense, laude și joc interactiv cu undița în apropierea acestuia.

Nevoia de a vâna

Chiar dacă pisicile se nasc și trăiesc doar în interior, instinctul lor de vânătoare rămâne la fel de puternic. Acest fapt ajută la supraviețuirea lor pe stradă în cazul în care sunt abandonate sau se pierd.

Dacă nu satisfacem această nevoie a pisicilor cu jucării potrivite, instinctul de vânătoare va fi îndreptat spre membrii familiei. De aici apar atacurile asupra mâinilor și picioarelor, ambuscadele de după ușă, atacurile asupra feței sau atacurile asupra altor animale din casă.

Ca să evităm apariția acestor forme de agresivitate, trebuie să angajăm pisicile de mici într-o activitate potrivită

de vânătoare, cu jucării de tip undiță, care implică atât pisica, cât și proprietarul; acest gen de activitate este cunoscut sub numele de “**joc interactiv**”.

Printre **funcțiile jocului interactiv** se numără:

- creșterea încrederii în propriile abilități - atunci când au succes la prinderea prăzii, pisicile vor fi tot mai sigure pe sine și mai puțin anxioase;
- dezvoltarea și întărirea relației dintre pisică și proprietar; pisicile acceptă mai ușor un nou membru al familiei prin implicarea în joc interactiv cu acesta sau în prezența acestuia;
- scăderea tensiunii dintre pisicile care împart aceeași locuință;
- creșterea nivelului de activitate fizică, care este util pentru orice pisică, dar mai ales pentru cele sedentare sau supraponderale;
- scăderea comportamentelor nedorite, cum sunt zgâriatul și mușcatul mâinilor.

Jucăria de tip undiță este compusă dintr-un băț, o sfoară și o jucărie prinsă la căpătul acesteia.

Pisicile preferă jucăriile care imită prada naturală: șoriceii mici, pene sau fâșii de piele. Dacă jucăria este prea mare, s-ar putea ca unele pisici să fie intimidat de aceasta. În ceea ce privește lungimea sforii, dacă este prea scurtă, atunci jucăria ar putea ajunge pe lângă picioarele proprietarilor în timpul jocului, iar pisica și-ar putea redirecționa atacul asupra lor. Mai mult, cu o sfoară prea scurtă, pisica nu va putea alerga suficient, ci mai mult se va învârti într-un cerc, iar acesta nu este modul natural de vânătoare.

În natură, odată prada detectată, pisica o va pândi și se va apropia de ea pas cu pas, camuflată de vegetația înaltă. Când se va găsi la o distanță suficient de mică, va sprinta și va sări asupra prăzii, o va prinde și o va omorî. Apoi va urma festinul. Ca să simulăm cât mai bine acest lanț de secvențe

de vânătoare, trebuie să urmărim niște **reguli simple în timpul jocului** cu undița:

- Jucăria din vârful undiței trebuie să fie mișcată lent, ca și cum ar fi o pradă vie, nu scuturată frenetic în fața pisicii.
- Mișcărilor repezi trebuie să alterneze cu cele lente, dându-i pisicii timp să își calculeze pașii.
- Ca să stimuleze și mai mult instinctul de vânătoare, prada trebuie să apară și să dispară din câmpul vizual al pisicii, după un obstacol; de asemenea, nemișcarea ei în timpul jocului este foarte incitantă.
- Jocul interactiv nu trebuie să se termine brusc, ci treptat, ca și cum “prada” a obosit sau este rănită.
- Pisica trebuie să aibă posibilitatea să prindă cât mai des jucăria pentru a nu o frustra. Un exemplu de joc interactiv ineficient și dăunător este cel cu laserul, în care pisica nu are niciodată șansa să prindă punctul

luminos, ceea ce o frustrează. Mai mult, urmărirea acelei lumini se poate transforma într-un comportament repetitiv, compulsiv care se poate generaliza și la alte surse de lumină, cum ar fi o rază de soare reflectată pe un perete.

- Dacă jucăria mimează o pasăre, aceasta trebuie să și aterizeze din când în când. Odată ce a prins prada, lăsați pisica să se bucure de reușită câteva secunde.

- Sesiunile de vânătoare trebuie să aibă loc de cel puțin două ori pe zi, câte 10-15 minute fiecare, de preferat înainte ca pisica să fie hrănită. Oferind ceva de mâncare la sfârșitul vânătorii, lanțul de secvențe se încheie într-un mod natural, cu consumarea “prăzii”.
- La sfârșitul jocului, puneți jucăria undeva unde pisica nu are acces. În acest fel o împiedicați să roadă sfoară și să

o înghită, lucru foarte periculos pentru ea și, în același timp, păstrați jucăria interesantă.

Pe lângă jucăriile de tip undiță, pisicile au nevoie și de **jucării solo**, cu care să se joace singure, cum sunt șoriceii de pluș și mingiile de ping-pong, care pot fi lovite cu laba. Ca să fie mai atrăgătoare, se pot “condimenta” cu iarba măței, se pot amplasa în diverse locuri prin casă, unde pisica să le găsească și se pot schimba la câteva zile ca să rămână interesante.

Tot legat de modul natural de hrănire al pisicilor, mai amintesc aici **hrănitorele interactive de tip puzzle**, care se găsesc sub diverse forme și cu diferite grade de dificultate. Acestea determină pisica să muncească pentru hrana pe care o consumă, așa cum ar face în sălbăticie. Este un bun exercițiu fizic, o stimulează mental și îi dă ceva de făcut noaptea sau atunci când rămâne singură acasă.

Nevoia de a se ascunde

Atunci când nu vânează sau nu patrulează teritoriul, pisicilor le place să stea și să se odihnească în locuri ferite, departe de ochii posibililor prădători. Unele preferă să stea la înălțime și atunci le putem oferi mai multe astfel de locuri fie sub formă de copaci pentru pisici, fie sub forma de polițe conectate între ele astfel încât să formeze un traseu. Alte pisici preferă locuri la nivelul solului, în iarba înaltă și tufișuri, iar pentru a le satisface această nevoie le putem amenaja mai multe culcușuri, tuneluri sau cutii în care să se poată retrage sau ascunde și de unde își pot urmări prada.

6. Alte metode de îmbogățire comportamentală

Filmele pentru pisici, în care păsări sau rozătoare sunt filmate în timp ce se hrănesc, sunt foarte atrăgătoare și constituie o bună stimulare vizuală și auditivă. De asemenea, se poate pune în curte o hrănitoare pentru păsări care să le atragă, iar pisica să le privească din casă. Un culcuș confortabil pe pervazul geamului îi va da pisicii ceva interesant de făcut atunci când nu aveți timp de ea sau când sunteți plecați de acasă.

Dacă pisica este încurajată de mică să poarte un ham și să iasă în afara locuinței supravegheată, în lesă, atunci **plimbările** pot deveni activitatea ei preferată. O puteți transporta până la

locul de plimbare sau în drumeții într-un rucsac special creat pentru animale. Așa va avea un loc în care să se retragă în cazul în care se sperie de ceva din mediu și o puteți aduce în siguranță acasă. Nu recomand lăsarea liberă a pisicii în exterior deoarece există o mulțime de factori care îi pot pune viața în pericol: de exemplu, pisica poate fi lovită de mașini, otrăvită sau atacată de alte animale.

Dresajul este o altă modalitate eficientă de consumare a energiei pisicii, dar și de stimulare mentală.

Da, și pisicile pot fi dresate utilizând recompensele potrivite. Diferența dintre câini și pisici constă în faptul că acestea din urmă nu sunt foarte stimulate de hrană și nu sunt

așa dornice să ne facă pe plac. Ca să putem învăța pisica diferite comenzi, trebuie să găsim mai întâi ceva ce îi place foarte mult să mănânce: recompense speciale, carne

gătită în casă sau chiar hrana umedă cu care o hrănim. Dar

recompensa mai poate fi și sub forma unei jucării preferate. Odată învățate noțiunile de bază, îi putem crea prin casă trasee de agilitate cu obstacole pe care pisica le va parcurge pentru a primi recompensa.

Ședințele de dresaj trebuie să fie scurte, de câteva minute, iar atmosfera trebuie să fie una pozitivă. Dacă începem să ne simțim frustrați, mai bine oprim ședința și o reluăm mai târziu. Dacă pedepsiți pisica pentru eșecul în efectuarea unei comenzi, chiar dacă doar strigați la ea, acest lucru o va face să se teamă și să refuze să se implice în viitor.

Iarba proaspătă pe care o consumă pisicile afară, pe spațiile verzi sau în interior, dintr-un ghiveci, se presupune că le ajută în mai multe feluri. Teoriile sunt multe, iar unul din motivele pentru care pisicile mănâncă iarbă ar fi că aceasta le ajută să elimine din stomac ceea

ce nu este comestibil și nu se poate digera. De exemplu, pisicile care au mâncat o pasăre vor elimina din stomac penele sau oasele. Un alt motiv ar fi că, datorită fibrelor pe

care le conține, iarba ajută pisicile să elimine mai ușor ghemurile de blană prin intestine.

O altă explicație este că iarba conține substanțe pe care pisicile nu le pot obține din dieta bazată pe carne. Este vorba de acidul folic care este vital pentru pisici deoarece joacă un rol important în producerea de globule roșii. Deficiența de acid folic poate duce la anemie.

Indiferent de motivul pentru care pisicile mănâncă iarbă, un lucru este clar: este un comportament natural pe care îl puteți încuraja în interior prin semănarea unor semințe de cereale, cum ar fi cele de grâu, secară sau ovăz cumpărate de la o sursă bio sau din magazinele pentru animale. Există pachete de semințe care vin împreună cu o tăviță de plastic și cu un substrat în care acestea pot germina. Dar se pot cumpăra și la plic și semăna într-un strat mic de pământ în ghiveci.

Un alt avantaj pe care îl are accesul la iarbă proaspătă este acela că pisicile vor fi mai puțin tentate să atace plantele

de apartament, toxice pentru animale, în cazul în care acesta este motivul pentru care încearcă să le guste.

Iarba mâtei (*Nepeta cataria*) este un alt produs care se poate folosi în îmbogățirea comportamentală la pisici. Este o plantă înrudită cu menta, cu flori mov, albe sau roz, care conține o substanță numită

nepetalactonă ce induce pisicii o stare de euforie, însă fără efecte nocive sau de dependență. Răspunsul pisicii la iarba mâtei atunci când o miroase variază de la hipersalivație, tăvălit și rostogolit, la linsul acesteia și chiar înghițitul ei, cu efect calmant. Doar două treimi din pisici reacționează în acest fel deoarece răspunsul este moștenit genetic, iar la pui și pisicile bătrâne reacția este mai scăzută sau chiar lipsește.

Efectul plantei durează aproximativ 15 minute și trebuie să treacă cam 2 ore până la următoarea reacție euforică. Contactul permanent cu iarba mâtei poate duce la dispariția efectului, iar pentru a împiedica acest lucru se

recomandă utilizarea ei cu moderație, o dată sau de două ori pe săptămână.

Iarba mîței se găsește în magazinele pentru animale, sub formă uscată sau sub formă de spray, iar cu ea se pot “condimentata” jucăriile, pentru a determina pisicile sedentare să se joace, și obiectele noi, cum sunt platformele de zgâriat, pentru a le atrage și a le încuraja să le folosească.

Fântânile pentru pisici. La începuturile domesticirii pisicile proveneau din medii deșertice și își procurau cea mai mare cantitate de apă din meniul lor zilnic, compus în special din rozătoare, păsări, dar și șerpi. Pisicile de companie, mai ales cele ținute în interior, mănâncă multe produse uscate, cu conținut scăzut de apă (bobițe), astfel că au nevoie de mai multe lichide decât pisicile care consumă mâncare la plic sau conservă.

Din diverse motive, pisicile noastre pot fi foarte pretențioase când vine vorba de sursele de apă. Bolurile fie sunt prea aproape de cele cu mâncare și apa este

contaminată cu resturi, fie apa e prea stătută (nu este schimbată zilnic) sau locația bolului o obligă să treacă prin teritoriul altei pisici din casă, cu care este în conflict, așa că preferă să nu bea.

Există pisici cărora le place să bea apă de la robinet, proaspătă, poate pentru că ceva din cele menționate mai sus le deranjează sau poate că le amintește, pe undeva, de strămoșii lor care se adăpau din ape curgătoare limpezi, așa cum o mai fac încă pisicile sălbatice sau felinele mari. Pornind de aici, putem spune că fântâna pentru pisici este o bună metodă de îmbogățire comportamentală, mai ales că are și avantajul că menține apa din ea oxigenată. Însă și această apă trebuie schimbată regulat pentru a împiedica înmulțirea bacteriilor.

Oferindu-i pisicii toate acestea nu facem decât să îi simulăm cât mai bine mediul natural în care ar trăi dacă ar fi liberă și în care s-ar simți cel mai bine.

7. Probleme de comportament

Satisfacerea nevoilor și îmbogățirea comportamentală nu garantează o viață lipsită de probleme comportamentale deoarece acestea își pot avea rădăcinile în alți factori, cum sunt mediul în care trăiește pisica, factori fiziologici și genetici sau factori ce țin de învățare.

Printre cele mai întâlnite probleme la pisicile de companie sunt cele legate de **agresivitate**. Pisica mușcă și zgârie în timpul jocului, atacă membrii familiei ca și cum aceștia ar fi o pradă, mușcă sau zgârie “din senin” mâna proprietarului atunci când acesta o mângâie, atacă pentru a evita unele manevre ce îi provoacă durere, atacă din frică pentru a se apăra, mușcă și zgârie pentru că a fost încurajată de proprietar și așa mai departe.

O altă problemă care dă bătăi de cap proprietarilor și care poate fi foarte frustrantă este **eliminarea în afara**

litierii. Există foarte mulți factori care pot determina pisica să evite litiera:

- nisipul este prea murdar sau este neplăcut la atingere (pisicilor le place nisipul cât mai fin);

- litiera este prea mică sau este acoperită și pisica nu se poate mișca în voie ori este blocată acolo de un alt animal;

- locația litierii este într-o zonă gălăgioasă sau este într-un loc greu de accesat;

- pisica este stresată de alte pisici din casă sau alte animale și își marchează teritoriul pentru a le ține pe acestea la distanță;

- pisica vede alte pisici pe fereastră și marchează acea zonă;

- pisicii îi este frică atunci când rămâne singură acasă și urinează pe patul sau lucrurile proprietarului ca să își amestece mirosul cu al lui și, astfel, pentru a se simți mai confortabil până la întoarcerea lui acasă și așa mai departe.

Pisicile pot suferi și de diverse fobii, cum ar fi fobia de oameni străini, fobia de alte animale, fobia de sunete, mai

ales cele care nu au fost expuse de mici la toate acestea în perioada de socializare și nu au învățat să nu se teamă.

Comportamentele compulsive, repetitive, fără o funcție anume pot să apară sub formă de lins excesiv, smulgerea părului, sugerea lânii sau înghițirea de obiecte necomestibile (pica) care îi pot pune pisicii viața în pericol. Acestea pot avea mai multe posibile cauze:

- deficiențe în organism sau unele probleme medicale, cum ar fi o boală de piele care dă mâncărime sau o afecțiune ce cauzează durere;
- plictiseală și lipsă de stimulare;
- acest tip de comportament este singurul care atrage atenția mult dorită a proprietarului;
- este o formă de eliberare de stres atunci când în mediu apare un stimul ce cauzează frică sau anxietate;
- factori genetici (rasele orientale se pare că sunt mai predispuse).

Mai sunt și alte probleme care pot să apară la o anumită vârstă, cauzate de exemplu de Sindromul Deficitului Cognitiv, specific pisicilor în vârstă, care necesită o ajustare

a mediului astfel încât pisicile să nu trebuiască să coboare sau să urce scări pentru a ajunge la resurse și să aibă o dietă și o stimulare potrivite vârstei.

Nu în ultimul rând, pisicile pot avea tot felul de alte comportamente pe care le găsim nepotrivite, cum ar fi mieunatul excesiv noaptea, urcatul pe masa din bucătărie, dărâmatul obiectelor de pe rafturi, atacatul plantelor din ghiveci, zgâriatul mobilei sau cățărutul pe perdele. Aceste comportamente îi aduc pisicii ceva ce își dorește, altfel nu le-ar mai face. De exemplu, urcatul pe masă este recompensat de resturile de mâncare pe care le găsește acolo sau de priveliștea pe care o are de la acea înălțime. Un alt exemplu este dărâmarea obiectelor care poate fi motivat de curiozitatea pisicii, de plictiseală ori de atenția pe care o primește, chiar dacă este sub formă de strigat. Zgâriatul mobilei și cățărutul sunt comportamente normale, care apar la toate pisicile.

Atacarea plantelor poate fi, de asemenea, întărită de atenția proprietarului, dar poate să apară și din plictiseală și lipsă de stimulare (joc).

8. Consultanța în comportament felin

Atunci când pisica își modifică comportamentul, primul pas pe care trebuie să îl faceți este să mergeți cu ea la medicul veterinar. Acesta va consulta pisica și va stabili dacă există vreo condiție medicală care explică noul comportament. Fără acest consult nu se poate începe evaluarea și intervenția comportamentală.

Dacă nu există nicio boală care să determine pisica să se comporte în acel fel, atunci se poate interveni comportamental prin diverse tehnici pozitive, cum sunt desensibilizarea sistematică și contracondiționarea folosite în cazul fobiilor. Pedepsirea pisicii trebuie evitată sub orice formă, deoarece nu doar că nu rezolvă problema, ci o agravează și poate duce chiar la dezvoltarea unor probleme suplimentare.

Consultanța în comportament felin implică mai mulți pași care vor fi prezentați pe scurt în cele ce urmează.

În primă fază se face o evaluare a pisicii la domiciliu sau online, când vizita nu este posibilă, în vederea strângerii de informații relevante prin completarea unor chestionare, prin interviul cu proprietarul și prin observarea directă a pisicii în mediul ei. Se urmăresc: prezența sau absența unor resurse, amplasarea acestora, modul de utilizare a resurselor, tipul de interacțiune dintre proprietar și pisică și așa mai departe. Se pot solicita ulterior vizitei materiale suplimentare, cum sunt înregistrări video ale pisicii în timp ce efectuează comportamentul nepotrivit. Acestea pot aduce un plus de informație necesară pentru stabilirea unui diagnostic precis pe baza căruia se alege cea mai potrivă metodă de intervenție.

După ce se face evaluarea, se stabilesc niște obiective și se întocmește un program personalizat de intervenție pentru pisică. Acesta țintește în primul rând problema principală, dar în majoritatea cazurilor, unde este nevoie, se pune accent pe îmbogățirea comportamentală și pe satisfacerea nevoilor pisicii. Proprietarul poate fi consiliat în legătură cu ce obiecte sunt cele mai potrivite pentru pisica lui și cum să

le folosească. Spre exemplu, i se demonstrează modul în care trebuie să miște jucăria de tip undiță astfel încât pisica să beneficieze la maximum de această activitate.

După o perioadă de la implementarea programului, care variază în funcție de problema comportamentală, are loc o ședință de follow up în care se discută progresele pisicii și aspectele la care mai trebuie lucrat pentru a atinge obiectivele. Se evaluează, de asemenea, obstacolele care au stat în calea intervenției, iar apoi se poate alege o nouă abordare a problemei, care se discută cu proprietarul și cu medicul veterinar.

Orice fel de problemă de comportament ar avea pisica, este bine să cereți ajutorul și să interveniți cât mai repede, ca să nu apară complicații. Să presupunem că pisica are o infecție urinară care îi provoacă durere. Această durere va fi asociată cu urinarea în litieră, iar pisica va căuta în viitor un alt loc unde să elimine (pe covor, în pat). Când realizăm ce face, credem că a fost intenționat, că s-a răzbunat pe noi și ne înfuriem, strigăm la ea sau o băgăm cu nasul acolo. Rezolvăm infecția urinară? Nu. O facem doar să se teamă de

noi și să își caute locuri mai ascunse în casă unde să urineze fără să o observăm. Mai mult decât atât, pisica poate dezvolta în timp o preferință pentru noul substrat (covorul moale) pe care îl va folosi chiar și după rezolvarea problemei medicale.

Sunt multe condiții medicale care pot afecta comportamentul pisicii; unele pot fi moștenite, în timp ce altele pot fi dobândite. Acestea pot determina pisica să fie mai retrasă și mai puțin dornică să interacționeze cu membrii familiei, să își schimbe programul de somn, să mănânce mai puțin, să evite anumite locuri sau, dimpotrivă, să fie mai agresivă, iritabilă, agitată și să miaune mai mult.

Odată identificată problema medicală, tratarea acesteia duce la rezolvarea problemei de comportament în cele mai multe cazuri, mai ales dacă se intervine devreme și nu apar alte complicații.

În concluzie, mergeți la medicul veterinar imediat ce apare o modificare în comportamentul pisicii.

Anexe

Unde le place pisicilor să fie mângâiate?

Pisicile iubesc să fie mângâiate la nivelul capului, sub bărbie și între urechi, iar unele chiar și la baza cozii. Zona roșie, unde nu le place să fie atinse, este cea a burții, care este zona cea mai vulnerabilă pentru pisici deoarece acolo se găsesc organele lor interne. Un atac în acel loc le poate fi fatal, astfel încât nu îl vor expune decât în condițiile în care se simt în siguranță, se joacă sau se apără. Așadar, spre deosebire de câini, care adoră să fie scărpițați pe burtă, cu pisicile e mai bine să evitați acest lucru, mai ales dacă nu le-ați învățat de mici cu astfel de atingeri. În caz contrar, se va

declanșa un reflex de apărare ce va implica ghearele și dinții, cele două arme ale felinei.

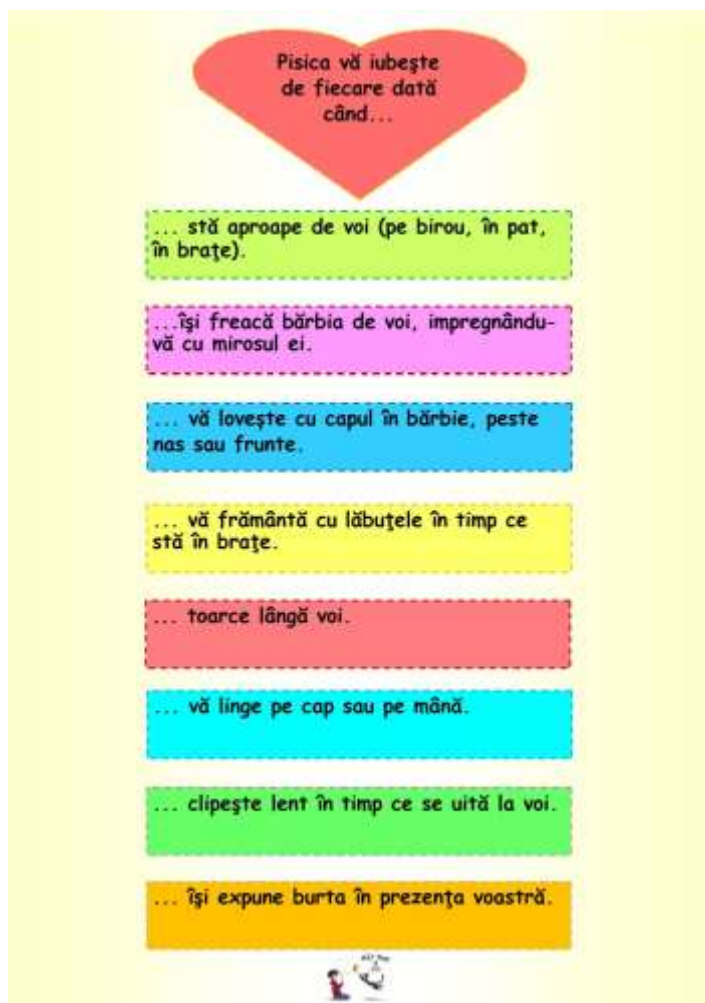
Atunci când sunt pui, pisicile pot fi învățate să fie atinse pe întreg corpul, iar asta va face un viitor control veterinar mai puțin stresant, dacă deja sunt obișnuite cu manipularea urechilor, picioarelor, capului și cozii.

Cum iubesc pisicile?

Pisicile sunt reci, distante și nu își arată afecțiunea. Acesta este un mit des întâlnit care se trage din tendința noastră de a compara două specii total diferite: câinii și pisicile. Dacă ne vom aștepta ca pisicile să sară pe noi de bucurie, să ne lingă pe față, să ne urmeze peste tot prin casă și să facă orice pentru a ne fi pe plac, atunci vom fi foarte dezamăgiți. Dar asta nu înseamnă că pisicile nu se atașează de noi și nu ne arată afecțiunea, ci doar că o fac în moduri diferite.

Pisicile care fac parte din același grup dorm una lângă cealaltă, se spală reciproc, torc, își freacă capul, corpurile și

cozile unele de celalate și își expun burta ca semn de relaxare și prietenie.

(Fluturaș realizat pentru Ziua Interacțiunii Om-Animal, ediția a 19-a.)

Protocoale de introducere a unei pisici într-o gospodărie unde trăiesc alte animale

Când pisica vine în casa unui cățel:

- Înainte de a aduce pisica acasă, putem merge cu cățelul la locul de adopție pentru ca cei doi să se obișnuiască unul cu celălalt.

- Îi pregătim pisicii o cameră unde va sta câteva zile, în care va avea tot ce îi trebuie: mâncare, apă, litieră, culcușuri, jucării.

- Înainte de introducere, pisica trebuie să își cunoască tot teritoriul în absența câinelui și să se familiarizeze cu căile de evadare și locurile în care se poate ascunde.

- Primele introduceri se vor face cu câinele obosit după o plimbare lungă, ținut în lesă ca să nu fugărească pisica și supravegheat îndeaproape de proprietar.

- Cele două animale vor fi lăsate împreună nesupravegheate doar după ce proprietarul este sigur că nu mai există niciun pericol.

Când pisica vine în casa altei pisici:

Pisicile sunt foarte teritoriale și nu acceptă ușor o altă pisică în casă. Pentru a crește șansele ca cele două pisici să se înțeleagă în viitor, la început trebuie să fie ținute în camere separate de o ușă, iar introducerea lor trebuie să se facă treptat, urmând câțiva pași:

- Pregătiți ambele camere cu toate cele necesare celor două pisici.
- Prezentați fiecărei pisici mirosul celeilalte: cu o bucată mică de material textil frecați ușor pisica nouă în zona obrazilor ca să colectați mirosul produs de glandele din acea zonă, iar cu altă bucată pisica rezidentă. Cârpa pisicii noi o puneți în camera pisicii rezidente, iar cârpa pisicii

rezidente în camera pisicii noi. Recompensați pisicile când se apropie de bucățile de material și le investighează.

- Hrăniți pisicile în același timp, de fiecare parte a ușii despărțitoare, astfel încât să asocieze prezența animalului străin și mirosul acestuia cu ceva plăcut, pozitiv. Dacă una din pisici este agresivă (mârâie, are urechile lipite de cap, pupilele dilatate sau mișcă coada agitat) îndepărtați bolul ei de ușă, ca mai apoi să îl apropiați treptat odată cu relaxarea pisicii.
- Jucați-vă cu jucării de tip undiță de o parte și de cealaltă a ușii, o altă activitate plăcută care va relaxa pisicile.
- Când ambele pisici ignoră noul miros și mănâncă relaxate, se poate trece la următorul pas: combinarea mirosurilor.
- Cele două cârpe se pun într-o pungă și se lasă împreună pentru a se amesteca mirosurile celor două pisici, formând un miros de grup. Fiecare pisică va primi una. Se

repetă hrănitul și jucatul lângă ușă în prezența mirosului mixt.

- Următorul pas este ridicarea barierei vizuale, fără însă a avea acces una la cealaltă. În locul ușii se poate pune un paravan transparent, din plastic sau un grilaj, astfel încât pisicile să se poată vedea. Continuați hrănirea și jucatul cu ele lângă paravan. Creșteți treptat timpul de întâlnire.
- Când pisicile sunt relaxate și mănâncă una lângă cealaltă și nu dau semne de agresivitate, se poate trece la întâlnirea față în față. Dacă totul a decurs bine până acum, ar trebui să fie obișnuite una cu cealaltă.
- Recompensați fiecare comportament pozitiv sau dorit al fiecărei pisici.
- Jucați-vă cu ele folosind jucării separate, ca să nu intre în competiție pentru ele.

Introducerea celor două pisici poate dura de la câteva zile la câteva săptămâni, în funcție de vârstă și de gradul lor de socializare. Acest protocol nu garantează o prietenie strânsă între cele două pisici, ci doar acceptarea reciprocă. Unele pot deveni cele mai bune prietene, în timp ce altele se vor ignora.

În paralel cu introducerea pisicilor, asigurați-vă că cele două au suficiente resurse, amplasate în camere diferite: fiecare pisică va avea litiera ei, boluri pentru apă și mâncare, obiecte pentru zgâriat și locuri pentru dormit, ascuns și cățărat.

Fie că o pisică nouă face cunoștință cu una sau mai multe pisici rezidente sau cu alte specii, cuvântul cheie este “**treptat**”. Atunci când două animale sunt puse față în față fără nicio introducere, se poate întâmplă să se accepte fără prea multe scânteii, dar acestea sunt cazurile norocoase. Chiar dacă de cele mai multe ori nu își arată colții și nu sar una la alta, asta nu înseamnă că prezența celeilalte pisici nu este stresantă. Stresul se poate manifesta sub multe forme și nu întotdeauna este ușor de observat.

Cum recunoaștem stresul?

Pisicile se simt în siguranță într-un mediu familiar și se stresează foarte ușor atunci când apar din senin modificări în acest mediu. Orice schimbare, cât de mică, cum ar fi rearanjarea mobilei în casă sau schimbarea tipului de nisip ori a tipului de mâncare, pot fi factori care afectează negativ pisica.

Printre **sursele de stres** la pisici se numără:

- moartea unui membru al familiei sau divorț;
- apariția unui nou membru al familiei (copil, animal de companie, alte persoane);
- mutarea într-o casă nouă sau schimbarea mobilei în casă ori renovarea acesteia;
- abuz, neglijare;
- boală, rănire;
- dezastre naturale, incendii;
- singurătate;
- prea multe pisici într-un spațiu mic.

Mai sunt și **alți stimuli în mediu care pot stresa pisica**, cum ar fi:

- litiera în permanență murdară;
- litiera pusă într-o zonă cu mult trafic și zgomot;
- mâncarea pusă lângă litieră;
- schimbarea programului de lucru al proprietarului;
- observarea unei pisici străine de la fereastră;
- lipsa locurilor în care să se poată ascunde;
- traiul cu o altă pisică care este ostilă;
- pedeapsa.

Atunci când pisica se confruntă cu unii din acești stimuli pentru o perioadă mai lungă de timp, putem vorbi de stres cronic cu consecințe negative asupra sistemului imunitar, urogenital și gastrointestinal.

Pisicile pot dezvolta tot felul de boli cum sunt:

- boli ale tractului urinar;
- infecții ale sistemului respirator;
- alergii;
- boli de piele;

- sindromul colonului iritabil.

Atunci când pisica este stresată, ea ar putea începe să se ascundă, să mănânce mai puțin, să marcheze cu urină, să fie agresivă (în special agresivitatea redirecționată), să se lingă foarte mult, în exces și chiar să își facă răni din cauza asta.

Când observați orice schimbare a apetitului, a nivelului de energie și de implicare în joc sau în relațiile cu ceilalți, în primul rând trebuie să consultați un medic veterinar. Dacă problemele medicale au la bază stresul, atunci trebuie identificată sursa și înlăturată sau schimbată atitudinea pisicii față de aceasta.

Pentru a reduce agitația și stresul pisicii, orice modificare trebuie introdusă treptat în viața acesteia. Dacă vreți să îi schimbați tipul de nisip, amestecați nisipul nou cu cel vechi, urmând ca pe cel vechi să îl scoateți gradual din litieră, pe parcursul mai multor zile. La fel și în cazul dietei. Dacă urmează să vă mutați într-o casă nouă, pregătiți pentru pisică o singură cameră în care să stea la început, apoi lasați-o treptat să exploreze și restul casei. Orice alt animal de

companie trebuie și el introdus treptat în viața pisicii rezidente etc.

Preconcepții și greșeli care afectează relația

om - pisică

Există câteva concepții false care stau în calea unei relații armonioase cu pisica, iar dintre acestea amintesc doar câteva:

- Tendința de a compara pisicile cu câinii și de a ne aștepta de la pisici la aceleași dovezi de afecțiune și la aceeași dedicație și dorință de a ne face pe plac. Însă aceste animale fac parte din două specii diferite, cu o organizare socială diferită, cu comportamente de vânătoare diferite și cu nevoi diferite.

- Tendința de a antropomorfiza pisicile: de a atribui unele comportamente nepotrivite cum este urinatul în casă sau zgâriatul mobilei unor sentimente și intenții similare omului. De multe ori auzim afirmații precum “Pisica mea este geloasă pe prietenul meu/pe copilul meu/pe cățelul meu.” Schimbările comportamentale ale pisicii nu se

datorează geloziei, ci sunt reacții la modificările bruște din mediu, cum ar fi apariția peste noapte a unui nou membru de familie (un câine care îi invadează teritoriul, îi mănâncă mâncarea sau îi folosește culcușurile).

Pisicile nu fac anumite acțiuni pentru a se răzbuna pe noi sau pentru a ne enerva cu intenție, ci pentru a ne transmite faptul că există ceva neplăcut în mediu, că nu se simt confortabil sau că sunt bolnave.

- Tendința de ne juca cu pisica folosind mâinile îi transmite că este acceptabil să ne muște și să ne zgârie pielea. Acest tip de joc o va încuraja să ne atace mâinile și picioarele, iar aceste atacuri vor produce răniri tot mai serioase odată ce pisica crește și devine mai puternică.
- Tendința de a reacționa la comportamentele nedorite și la frustrarea cauzată de acestea prin pedepsirea pisicii, crezând că asta va rezolva problema. De fapt, atunci când

pedepsim pisica, nu facem decât să îi creștem anxietatea și stresul. Nu doar că nu rezolvăm problema, ci o agravăm și chiar declanșăm alte comportamente nedorite, cum este agresivitatea cauzată de frică. Pedepsind pisica, o oprim doar din efectuarea comportamentului în prezența noastră, urmând ca atunci când nu suntem în preajmă să continue să zgârie canapeaua sau să se urce pe masă.

Ca regulă generală în ceea ce privește unele comportamente care nu ne sunt pe plac (de exemplu mieunatul excesiv, trezitul noaptea, cerșitul la masă) trebuie să avem grijă să nu le încurajăm fără să vrem. Dacă vorbim cu pisica în timp ce miaună sau strigăm la ea să se oprească, nu facem decât să îi oferim ceea ce își dorește: atenția noastră. Îi vom oferi atenție doar atunci când se comportă așa cum ne dorim: se oprește din mieunat. La fel și atunci când o luăm în brațe, ne jucăm cu ea sau o hrănim în mijlocul nopții, după ce ne trezește. Asta nu va face decât să repete comportamentul în următoarele nopți atâta vreme cât primește ceea ce își dorește.

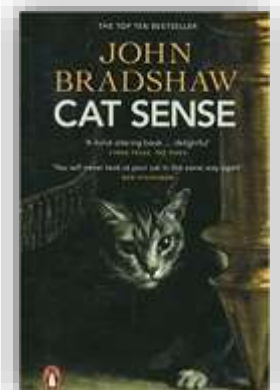
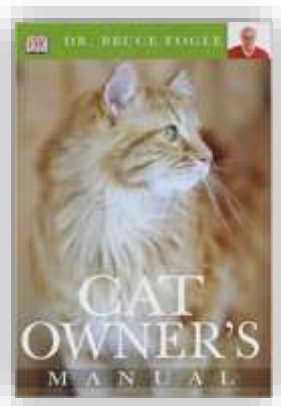
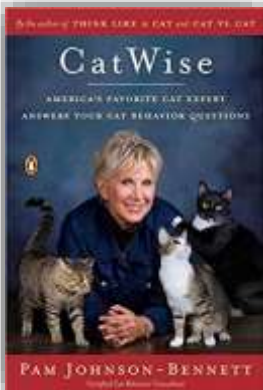
Acestea fiind spuse, iată-ne ajunși la finalul acestui ghid. Sper că nu v-am speriat cu atâtea nevoi și obiecte pentru pisici sau cu atâtea probleme de comportament care pot să apară la un moment dat în viața lor. Sper că informațiile vă vor ajuta în decizia de a adopta și alege cea mai potrivită pisică. Dacă v-am deschis apetitul pentru cunoașterea comportamentului pisicilor de companie și doriți să aprofundați subiectul, pe pagina următoare veți găsi câteva cărți în limba engleză, scrise de oameni de știință recunoscuți pe plan internațional.

De asemenea, vă invit să urmăriți pagina de Facebook Măț Tomi & Co. unde veți găsi și alte informații interesante și documentate despre pisicile de companie.

Cel mai important mesaj de luat acasă este următorul: problemele de comportament ale pisicii pot avea mai multe explicații și se pot corecta prin tehnici specifice, pozitive, unele într-o măsură mai mică, iar altele într-o măsură mai mare. Trebuie doar să treceți peste emoțiile negative, cum sunt rușinea sau furia, și să cereți ajutorul oamenilor specializați în acest domeniu.

Recomandări bibliografice

Aceste trei cărți în limba engleză, o infimă parte a materialelor care au stat la baza specializării mele în comportamentul felin și, implicit, la baza acestui ghid, imi sunt foarte dragi și le recomand tuturor celor care doresc să învețe mai multe despre pisicile lor de acasă.

Despre Tomi și pagina lui

Tomi (zis Mățuc), fost motan de cartier, a fost luat de pe stradă în toamna anului 2015, când a apărut printre mașinile din parcare și și-a fluturat coada cu nonșalanță printre cei șase câini care erau pe spațiul verde. Avea cam trei luni de zile. Cunoscându-l pe Loki, cockerul meu, pe atunci în vârstă de doisprezece ani, am știut că se va purta frumos cu noul membru al familiei, așa că l-am luat pe Tomi acasă.

Fiind plin de energie ca orice pui de pisică, am căutat tot felul de metode pentru a-i consuma această energie și pentru a-l ține departe de bătrânelul Loki și de mâinile și picioarele mele. Așa am ajuns să-i construiesc propriile jucării de tip undiță cu pene aduse de afară, cutii în care să se joace și obstacole peste care să sară prin casă. Am cumpărat mai multe cărți despre comportamentul felin și am devenit fanul numărul unu al lui Jackson Galaxy și al emisiunii sale, “My cat from hell”, pe care vi-o recomand. Așa am reușit să trec de perioada de “șoc și groază”, în garsoniera pe care o împărțeam toți trei și din care nu aveam unde fugi.

Tot postând pe pagina personală de Facebook diverse peripeții și activități cu Tomi, am acceptat propunerea unei prietene (Mariana) de a crea o pagină educativă prin intermediul căreia să le arăt și altora ce pot face acasă cu pisicile lor. Am denumit această pagină “Mâț Tomi & CO.”

Din una în alta, a apărut ideea de a face un curs serios legat de comportamentul pisicilor, care să-mi ofere informații într-un mod structurat, dar și o diplomă care să dea un pic de greutate postărilor mele. La începutul cursului nu am știut că acea diplomă îmi va da posibilitatea să fac ceea ce face Jackson Galaxy în show-ul lui: să rezolv probleme comportamentale ale pisicilor.

Vă ofer acest ghid cu drag și, mai ales, cu speranța că vă va ajuta să înțelegeți un pic mai bine pisicile de acasă și să vă îmbunătățiți atât relația pe care o aveți cu ele, cât și calitatea vieții tuturor celor implicați.

Cuprins

Cuvânt înainte	5
Alegerea unei pisici	7
Pregătiri pentru venirea pisicii	15
Primele zile în noua casă	20
Socializarea puilor de pisică	23
Nevoile pisicilor și calitatea vieții în interior	26
Alte metode de îmbogățire comportamentală	38
Probleme de comportament	45
Consultanță în comportament felin	49
Anexe	53

Ana-Maria Băscăanu a absolvit facultatea de Psihologie și masteratul în Psihologie, Consiliere Psihologică și Psihoterapie în cadrul Universității Babeș-Bolyai. După specializarea în Terapii și Activități Asistate de Animale printr-un curs postuniversitar la aceeași universitate, a participat împreună cu câțelul Loki la diferite proiecte având ca beneficiari copii cu nevoi speciale. După adoptarea motanului Tomi în 2015, au participat toți trei, în regim de voluntariat, la numeroase ediții ale Zilei Interacțiunii Om-Animal organizate la Cluj-Napoca, dar și la evenimente asistate de animale în cadrul Biroului pentru Studenți cu Dizabilități, coordonat pe atunci de Conf. Dr. Alina S. Rusu, UBB.

În 2020 absolvă cu calificativul "Distincție" un curs de specializare în managementul comportamentului felin (Advanced Diploma in Applied Animal Behaviour (Feline)- Level 5), organizat de Compass Education and Training (UK), care îi asigură abilitățile necesare pentru evaluarea și intervenția la pisicile cu probleme de comportament. Este membru deplin al International Society of Animal Professionals (ISAP) și membru provizoriu în Association for Pet Behaviour Counsellors (APBC), urmând să devină membru deplin după acumularea experienței necesare.

În 2015 fondează pagina de Facebook Măț Tomi & Co. prin intermediul căreia își propune să ofere proprietarilor de pisici informații documentate din domeniul comportamentului pisicilor domestice.

În prezent oferă consultanță în comportament felin și se specializează în Pet sitting (îngrijirea animalelor de companie la domiciliul clientului), o alternativă la pensiunile pentru animale, mai ales în cazul pisicilor care sunt teritoriale și se stresează foarte ușor în medii nefamiliare.

ISBN 978-973-0-32871-4